

Cuprins

PRELECȚII PENTRU UN TEMPLU AL SPIRIȚULUI

1. Străvechile arhive ale Cuvântului / 9
2. Templul misterele sacre / 13
Vechile cunune și ritualul / 15
3. Legende ale familiei interioare / 18
4. Lecția de arhitectură / 23

5. Elemente de ritualistică contemporană / 30

Semnificația definiției din dicționar / 30

Funcțiile ritualului / 32

Tipologia și compoziția ritualului / 33

Luminătorii timpului

Relațiile simbolurilor cu sacral / 36

Tipul relațiilor simbolice / 41

Templul și reprezentările simbolice / 51

Relațiile dintre ceremonial și simbolism / 57

6. Magia ca formă de ritual și totodată liberă practică a sacralului / 66

Abincădarea / 67

Magia ca fir sețet al dezvoltării umane / 69

Simbolismul ritual și sacralul ca magie / 77

Magia misticismului roșcrucian / 80

7. Antropologie și roșcrucianism / 84

Ritualul meditepei – contact și omagiu cu Constința Cosmică / 89

8. Hermeneutică ca interpretare / 92

Libria – oracol divin / 92

Interpretarea hermeneutică a textelor sacre / 94

Interpretarea alegorică a minunilor prin fabule, parabole, alegorii / 96

Valoarea mediului / 100

9. Dogma ca deformare a tradiției / 105

Doctrină și dogmă / 109

Știință și magie Renesantiste / 114

Secretele mesianice și misterele măntuiri / 117

Măști creației ca elemente dogmatice / 120

LIBRĂRIE PRACTICĂ A SACRALULUI RITUAL ȘI DOGMATIC

11. Stadii de interpretare hermeneutică a dezvoltării umane / 125

Cuprins

PRELEGERI PENTRU UN TEMPLU AL SPIRITULUI

1. **Străvechile arhive ale Cuvântului / 9**
2. **Templul misterelor sacre / 13**
Vechile cutume și ritualul / 15
3. **Legendele luminii interioare / 18**
4. **Lecția de arhitectură / 23**
5. **Elemente de ritualistică contemporană / 30**
Semnificația definiției din dicționar / 30
Funcțiile ritualului / 32
Tipologie și complex ritual / 33
Sintaxa și semantica ritualului / 35
6. **Simboluri, ceremonial și sacru / 36**
Relațiile simbolurilor cu sacrul / 36
Tâlcul relațiilor simbolice / 41
Templul și reprezentările simbolice / 51
Relațiile dintre ceremonial și simboluri / 57
7. **Magia ca formă de ritual și totodată liberă practică a sacrului / 66**
Abracadabra / 67
Magia ca fir secret al dezvoltării umane / 69
Simbolismul ritual al sacrului ca magie / 77
Magia misticismului rosicrucian / 80
8. **Antropologie și rosicrucianism / 84**
Ritualul meditației – contact al omului cu Conștiința Cosmică / 89
9. **Hermeneutica ca interpretare / 92**
Biblia – oracol divin / 92
Interpretarea hermeneutică a textelor sacre / 94
Interpretarea alegorică a miturilor prin fabule, parabole, alegorii / 96
Tâlcul meditației / 100
10. **Dogma ca deformare a tradiției / 105**
Doctrină și dogmă / 109
Știința și magia Renașterii / 114
Secretele mesianice și misterele mântuirii / 117
Mitul creației ca element dogmatic / 120

LIBERA PRACTICĂ A SACRULUI ÎN RITUALUL DOGMATIC

11. **Studii de interpretare mnemoclastică a dezvoltării umane / 125**

Dorință și sinapsă / 125

Solaris, o introversiune sinaptică / 126

Pădure, verde pădure – mesaj mnemoclastic / 128

Pădure, verde pădure – mesaj volitiv al creierului / 129

Sinapsa, magia din noi / 131

Starea de trecere, dorință și sinapsă / 133

Visul și viața depozitul mnemic al lumii / 134

Alecsandri: contextul tranzitiv și experiența esteticului în construcția și cunoașterea poetică / 137

Lebăda astrală și sinapsa destinului / 139

Arthur și Merlin – dorințe neuronale / 141

Introspecție mnemoclastică în oglindă / 143

Mesajul sinaptic / 146

Degetul lui Demiurgos și cunoașterea sensorială / 146

Degetul lui Demirgos și durerea / 148

Dante și Rosa Cruze / 151

Normal, anormal, antinormal / 153

Arcul reflex noetic – Calea sinaptică spre iluminare / 153

Aura și revelația. Componente mnemoclastice ale interrelației spirit-materie / 155

Quinta Essentia sau Magia Atingerii / 159

Parabola peșterii / 163

Arcul reflex noetic / 165

Atma și introspecția mnemoclastică / 167

Călătorii astrale / 169

12. Semne și simboluri ale unui univers marcat de iluminarea rituală / 171

Locul ritualului rosicrucian / 172

De ce se ascund în versuri lumile interioare? / 176

Iluminarea ca ritual liric / 188

13. Interpretarea anagogică a ritualurilor rosicruciene ca placă turnantă între tradiție, religii și francmasonerie / 190

Limbajul ritualului vieții pentru credința omului / 192

Abraxas. Arhiva Cuvântului / 194

Licorna, expresie a dogmei și liberă gândire / 197

SACRALITATEA CUVÂNTULUI PIERDUT ÎN POESIE

14. *Nil nisi clavis deest* / 203

Amalgamul lumilor ascunse / 205

15. *Ros lucis* / 211

Culegătorii de lumină / 218

16. *Sator Arepo Tenet Opera Rotas* / 223

Templele preistoriei pământului / 224

Ritualul – limba universală a mesajului divin / 229

Inițierea în Lumină / 238

- 17. *Deus meus, ne tu sileas a me* / 241**
Meditație și iluminare / 241
Geometria și știința numerelor / 244
The Secret Doctrine / 247
- 18. *Si tatlia jungere sit tibi scire posse* / 254**
Ordine secrete sau religii / 254
Freud și misticismul / 257
Zei ascunși sub poala lui Dumnezeu / 261
- 19. *Domine, quis similis tibi!* / 271**
Arcul reflex fizic al omului în raport cu cel noetic / 271
Arcul reflex al atmei / 289
- 20. *Ecce pietas est sapientia* / 293**
Clopotele sufletului / 294
Cuvântul lui Dumnezeu în clopotele succesive / 297
Francmasoneria și tainele divine / 298
Pasajul nostru în vid, poezia / 300
- 21. *Erravi sicut ovis perdita* / 307**
Ritual și antropologie / 307
Rețeaua umană – unitatea conectată cu Universul / 309
Memoria subconștientului liric / 313
Târgul cu umbrele / 318
- 22. *Homo cogitus* / 323**
Prolegomene pentru alt univers / 323

CHRYSOPEEA ȘI SIMBOLISMUL ÎNȚIATIC ÎN ARTA REGALĂ

- 23. Puterea magică a tainei / 333**
- 24. Lumina între falii și armonie / 342**
Haos și cosmos / 342
Arta filosofică / 351
- 25. Misticismul și geneza artei / 358**
Geneza aurorei / 358
Fantasticul și moartea simbolică / 361
Misticismul și cercetarea artei / 365
- 26. Oglinzile – interval virtual și abstract / 369**
Sub cer divinele imagini vii / 369
Melancolia solară și versul Saturnaliilor / 373
Oglinda metafizică a poeziei / 378
Sămânța cerului în hermetism / 382
Alchimie și ritual noetic / 387
Virtualul ca antiteză a metaforei / 392
Parfumul noetic al Tăcerii / 395
- 27. Poezie și rețele neuronale / 398**
Arta poetică – alegorie neuronală / 398

Formă și conținut în metafora ambiguității / 403

Neuroteologia și arta poetică / 407

28. Geneză în lumi paralele / 410

Arcul reflex noetic – geneza cosmică a poeziei / 411

Lumină și întuneric în lirica creierului / 416

POESIE, RITUAL ȘI TAINĂ

29. Răscrucea sufletelor / 421

Sens și nonsens între Acheron și Styx / 421

Misticismul în lirica cunoașterii / 427

Tâlcul paradisiului liric / 433

30. Limburile cosmice ale creierului / 440

Ars longa – Poezie și bucurie / 441

31. Poezie și inițiere – calea lirică a creierului / 448

Iluziile mentale și sensul esoteric al focului ca izvor / 453

Clopotul din labirint și memoria sufletului poetic / 456

32. Conexiunile tainice sau alegoriile prin care am încercat să trecem în viețile noastre / 461

Templul înțelepților între revelație și iluzie / 462

Crucea ca panteon – raționament exterior ființei umane / 468

Silogismul revelat cosmic în structura creierului / 472

33. Isus Cristos și cele șapte sacramente / 477

Subconștientul ca influență comportamentală / 478

Memoria subconștientului / 483

Meditație și rugăciune – neurologie ocultă a poeziei / 487

Chrysopeea sub lupa de cristal / 494

Prelegeri pentru un templu al spiritului

1. Străvechile arhive ale Cuvântului

Cred în tine, Doamne, singurul adevărat și infinit, creator și dătător de viață tuturor vizibilelor și invizibilelor lucruri și a cărui esență este pretutindeni în univers, a cărui minte și conștiință constituie sufletul meu¹.

Am început să scriu fără să-mi fie teamă că voi fi dezavuat și acuzat de a fi dezvăluit secrete ale elitei lumii celor ce nu ar avea acces și dreptul să le cunoască. De fapt nici n-o voi face. Doresc prin această lucrare doar să le demonstrez celor inițiați că există lumina la care toții aspiră și că ea li se va dezvălui cu timpul printr-o asiduă aplecare, meditație și participare la ritual, iar profanilor că există lumea aceea de poveste, în care au crescut și ale cărei valori deseori le ignoră în pragmatismul vieții cotidiene. Bibliografia acestei cărți nu este nici pe departe completă, nu pentru că nu aș fi vrut să dezvălui sursele unor afirmații, ale unor informații, ci pentru că nu am permisiunea, nici dreptul să spun mai mult, deși aluziv, oricine știe, lumea nu a început cu noi și, în ciuda pesimiștilor, nu se va sfârși cu generația noastră. Avem în noi matricea tuturor informațiilor cu care venim în contact. Avem în noi cunoașterea. Vrem, putem și știm.

Dintotdeauna, de zeci de mii de ani, poate de sute², secretul universului, informația, Cuvântul care e Dumnezeu, a fost păstrat în Taină într-o elită a lumii, la fel ca și astăzi.

Filosofia, adică înțelepciunea de a înțelege Spiritul Universal, geometria, adică știința prin care arhitectul nostru unic a creat lumea și capacitatea noastră de a trăi în pace, înțelegere, credință sunt toate transmise doar celor aleși. Pascal a spus că Dumnezeu este un cerc al cărui centru este peste tot și a cărei circumferință este nicăieri. Și dacă Dumnezeu e pretutindeni și în noi, legătura dintre sufletele noastre aparținând vremelnice unor trupuri prin încarnări succesive și inițiere progresivă spre apropierea de forța vitală ce ne înconjoară ca Duh Sfânt, această legătură nu poate fi făcută decât prin meditație sau rugăciune colectivă.

Și cel mai neînsemnat om trebuie învățat, chiar dacă are nativ, intuitiv (de fapt dintr-o experiență și memorie atavică anterioară), posibilitatea să-și îndrepte gândurile spre Dumnezeu, el trebuie inițiat.

Puțini însă dintre cei ce caută lumina o găsesc. Și atunci vor să descifreze ceea ce văd în lumină. Aproximarea de Marele Arhitect al Universului și înțelegerea învățămintelor sale nu poate fi făcută decât în cadrul unui ritual.

Ritualul, fie el ceremonie religioasă, mister, iahou¹, inițiere, poate fi pentru toată populația lumii apropierea prin transfigurarea ființei umane de spiritul uni-

¹ dintr-un manuscris al bibliotecilor continentului Mu preluat din arhiva atlantă

² cine știe?... eu știu și scriu doar pentru cei de-un leat cu mine

versal, de divinitate, punerea în legătură printr-o lucrare sfântă (siahou)² a monadelor cu sufletul căruia le aparțin în indiviziune, dar totodată poate fi printr-un ritual ocult având puterea de a realiza un alt nivel restrâns, selectiv, elitist, piramidal.

Așa cum declamă poetul în versurile sale: Lumina dintotdeauna-i în jurul nostru/ și-orbecăim în întuneric. Ar vrea proscrisul să știe /cum să zărească și să denumească stelele pe cer. /I s-a spus sârmanului neofit /că-n drumul de la Marea Ursă³ spre Crucea Sudului⁴ /poate accede doar prin Sirius sau Betelgeuse. /Și-atunci în sanctuar /alături de hierofant, /în tăcerea impusă de Isis /la miezul zilei pătrunse.// În forță, frumusețe și-nțelepciune /simțea cum focul, apa, vântul și pământul /fiori îi strecurau sub piele printre oase./Vai, Doamne, nestăpânitul novice a-nțepenit /când înaintea ochii să îi lege a zărit /purpura coloanei /reprezentând ce și-ar dori oricine: /ca spiritui-i către lumina lui Osiris să se-nalțe, și apoi /întunecimea coloanei să-i arate /cât de captiv i-e sufletul în trup./Întors în curtea templului /unde munceau umili și-n liniște deplină servitorii /rămase-apoi o săptămână. Când s-a întors /la poartă fu-ntrăbat /de-ar vrea din nou să-i lege ochii /să nu zărească bezna /în care-i confundat. /A vrut să știe totul,/de-aceea e aici;/și a intrat într-un vestibul negru /fără altă ieșire decât poarta /prin care s-a încumetat. /De-o parte și de alta /statui de zei /cu corp de om și capete de lei, /tauri, șoimi, șerpi și-un sarcofag. /Alături o mumie, un schelet /și veșnica-nțebare /de merge înainte-n întuneric sau va renunța. /Oricând, acum mai poate, /de dorește să se-ntoarcă /căci poarta prin care-a pătruns /încă nu s-a-nchis./Dar el, neofitul continuă să înainteze. /O voce din adâncuri /șoptea profund și penetrant: /aici pier nebunii care râvnesc lumina.// O clipă i-a trecut prin minte munții înalți/ cu brazi și ciute, lacul de smarald/ în care se-oglindeau /el și iubita sufletului său, / rămasă să-ngrijească de copii./ Apoi marea, valurile legănând/ corabia cu care se învrednicise să pogoare/ din traiul lui patriarhal. Dar ghes/ i-a dat dorința/ de-a avea fărâmə /din focul pe care l-ar putea / la rândul-i dăruia la ai săi frați./ Și-a continuat. // Tunelul se-ngusta, apoi creștea ca o pâlnie / și-n mijloc: un puț cu o scară/ ce cobora adânc sub pământ./ La ultima treaptă, aproape de hâu / se deschidea-ntr-o parte o crevasă./ Și-a luat-o prin ea. Treptat, / după un timp, / nedefinit și aparent iluzoriu / prăpastia urca și-o punte / la capătul-i trecea-ntr-o vastă sală / ale cărei arcanse se susțineau pe sute de cariatide. // Simțea oboseala, dar ar fi vrut / să cuprindă cu sufletul curat și avid / frescele simbolice de pe pereți/ Sub fiecare pictură/ era un număr și o literă. Un mag/ îi explică ce înseamnă fiecare/ în lumea divină, intelectuală și fizică./ Iar el/ picotea în extaz, întrebându-se dacă nu cumva totul,/ dar absolut totul, / nu fusese decât parte din vis...// Se înserase. Cuvintele Marelui Preot/ răsunau grave. Corabia lunii / izbucnea din oglinda-ntunecată / a

¹ Alături de riturile în care se formula adorația cotidiană a zeilor, templele egiptene cunoșteau ceremonii cu un caracter special, rezervate elitei preoților, celebrate la date și ore diferite de cultul obișnuit. Numit mister de greci, ritualul capabil de a transfigura în suflet sacru *iahou*, trebuia să îndeplinească mai mult decât cunoașterea inteligenței divine, adică execuția perfectă și superioară a unor acte inexprimabile ca punere în scenă sau context simbolistic, fără de care însă nu poate fi imaginată inteligența lucrării sacre.

² Acestea reprezentau formulele funerare ale stelelor dinastiei a VI-a consacrate inițierii – Alexandre Moret, *Les Mystères égyptiens*, Librairie Armand Colin, Paris, 1913.

³ Este în tradiția chineză balanța cerească, tula din sanscrită, centrul spiritual polar, același rol avându-l în tradiția atlantă Pleiadele.

⁴ Tau simbolizează constelația Crucea Sudului, simbol al învierii care apare deasupra tinerei Mu abia încolțită ca pământ și civilizație deasupra apelor, reprezintă întoarcerea ploilor binecuvântate. Altelele pentru jertfă aveau uneori forma literei Tau.

Respect pentru oameni și cărți

oceanului ce se pierdea printre insule/ ca un imens animal albastrui / îndepărtând între viața celestă /și cea pământească triumphiurile velelor, / îngeri ai templelor spiritului etern.// - Adevărul trebuie ascuns celor slabi,/ fiindcă ar deveni neoameni!// auzi atunci vocea lumii,/ precum Hermes în timpuri străvechi./ Privește prima arcană:/ un mag în robă albă/ urcând în carul lui Osiris/ prin turnul fulgerat la steaua –nflăcărată/ și-apoi la coroana magilor./ Bolți după bolți, /focuri ce nu erau decât iluzii, / ape ce trebuiau trecute / pe punți și grote-adânci / în care ispitele tronau. / Și cavalerii / cu săbii, făclii și ramuri de salcâm l-au condus / în fața altarului unde se-nălța / în centrul unei cruci /într-o diademă de șapte raze / trandafirul./ Era miezul nopții. Plutea. / Trecuse jurământul tăcerii și al supunerii. Acum putea / ajunge acasă doar cu forța gândului,/ denumind stelele de pe cer. / Știa cum¹.

Cu mii de ani înainte de Cristos, Dumnezeu era conceput ca o inteligență care a gândit lumea și care a găsit Cuvântul ca mijloc de expresie și ca instrument de creație². Creația era sinonimă cu pronunțarea numelui ființei sau lucrului de către zeu. Berkeley spunea că „lumina este limba în care ni se adresează divinitatea, din care simțurile noastre cele mai perfecte nu fac decât să silabisească aici pe pământ elementele într-o mie de forme și culori”.

Misterele inițiatice ale pelasgilor, grecilor, atlanților și ale altor popoare străvechi dintr-o protoistorie ce aduce vechile cânturi și tradiții spirituale ale celor din edenul continentului Mu reiau unele de la altele simbolistica unei frății a elitelor și care conduce și astăzi destinele lumii din nevăzut. Multe au fost transmise prin înscrisuri în piatră, dar și prin viu grai prin legende, inițiatii de marcă cum ar fi Moise, Alexandru cel Mare, Ioan Botezătorul, Isus ș.a. au primit învățăturile în templele antichității și le-au transmis discipolilor lor.

Gradele de inițiere cu un număr variabil prin lumini paralele, numerologie și astrologie defineau dragostea, trădarea solară sau sincretismul apelor, reînviata apoi și dominate de Marele Arhitect al Universului.

Multe cărți fac referire la ritualuri. Majoritatea nu depășesc stadiul prezentării istoriei francmasoneriei, a rădăcinilor simbolurilor și interpretarea acestora (rar se fac asocieri cu elemente de sorginte egipteană) sunt explicate legenda construirii templului lui Solomon și a morții lui Hiram și sunt redată ritualurile folosite în prezent în lojile masonice. Nimic din desfășurarea unui ritual în urmă cu zeci de mii de ani și caracterele păstrate de-a lungul timpului în ritualurile moderne. Neofiții erau supuși unor încercări deosebit de grele până a fi inițiați și a primi gradele care să le confere titlul de frate, urmate de ani lungi de studiu. De aceea vom insista asupra desfășurării ritualurilor de inițiere în gradele lumii vechi și aspectele legate de acestea privind transmiterea învățăturilor divine.

Zoroastru spune că trebuie să cunoaștem legile misterioase ale echilibrului care care supun împărăției binelui pe înșeși puterile răului. Trebuie să-ți fi purificat trupul prin sfinte încercări, să lupți contra fantomelor halucinației și prinzând lumina corp la corp așa cum a Iacob a luptat cu îngerul, să îmblânzești acei câini fantastici care latră în visele noastre, trebuie, într-un cuvânt, pentru a ne servi de expresia energetică a oracolelor lui Zoroastru, trebuie să auzim vorbind lumina.

¹ Liviu Pendefunda, *Beggarland*, Editura Timpul, Iași, 2004.

² „La început a fost Cuvântul și Cuvântul era la Dumnezeu... (Ev Ioan)”.

Deși această carte se subintitulează o protoistorie a ritualurilor masonice, ea nu se va apleca asupra diferitelor ritualuri practicate în cadrul masoneriei moderne, a riturilor sau ale diverselor frății esoterice contemporane, nici asupra istoriei acestora, ci ca o introspecție comparată între toate formele de ritual practicate și cunoscute din surse arhivistice de la izvoarele omenirii și până în prezent cu relevarea tâlcurilor simbolurilor folosite în ceremonial. Ritualurile sunt preluate astfel să înlesnească participarea inițiatului la creație și la cunoașterea acesteia. Și nu mai puțin important este faptul că vorbind despre suflet pomenim în primul rând despre moarte. Prin moarte sufletul nu se stinge, el este doar acoperit pentru un anumit timp și această înecare vremelnică nu-i răpește dreptul la veșnicie. În afara corpului el revine la lumina vieții veșnice, cum spunea Empedokles, de unde ritualurile de inițiere spre lumină prin moarte ale lui Osiris, Dionysos, Zalmoxis, Marduk, Tamuz, Cristos, Mani, Mithra, Hiram. Mitul lui Hiram asemănător cu cel al lui Adonis, ucis de mistreț, al lui Osiris asasinat de Typhon, al lui Pitagora, proscris, al lui Orpheus sfășiat de bachante, al lui Moise părăsit în caverne, al lui Isus răstignit, este mitul prin care accedem la lumină și de cele mai multe ori în acestea apare obsesiv eterna trădare. Pithagoras, inițiat în toate sanctuarele din lume, circumcis în Iudeea pentru a fi admis în secretele Cabalei (comunicate lui cu rezervă de către profeții Ezechiel și Daniel), admis la inițierea din Egipt la recomandarea faraonului Amasis, l-a definit pe Dumnezeu: un adevăr viu și absolut, înveșmântat în lumină. E ceea ce căutăm, Goethe trecând la Orientul Etern cerea mai multă lumină. Acest studiu încearcă la rândul-i să estompeze întunericul lăsat peste Atlantida cunoașterii, păstrată în depozitele secrete ale noosului. „Ceea ce este superior este egal cu ceea ce este inferior, și ceea ce este jos este asemenea a ceea ce este sus pentru a forma minunile lucrului unic”, scrie în Tabla de smarald marele hierofant egiptean Hermes Trismegistus

Ritualurile, fie ele de botez, de împărtășanie, de primire a Duhului Sfânt (mir), de nuntă, de rugă, de înmormântare, ritualurile sunt parte din inițierea întru Dumnezeu. Zecile, sutele de mii de ani, dezvoltarea civilizațiilor așa zis științifice au atenuat, nu vreau să spun distrus legătura prin vis, viziuni și călătorii de-a lungul lumilor superioare. Etericul și astralul, mai puțin legate de trup precum azi mădeaua posibilitatea omului la ascensiunea în zona hiperfizică (orto, para sau metafizică). Lumea spirituală, sufletul universului, pe care noi trebuie s-o atingem irumpea atunci în sufletul omului pur, curat în cascade de lumină. Acesta era paradisul, viziunile își croiau hăuri luminoase în vârtoarea în care era obligat să trăiască, după moarte visele reîncepând pe o treaptă superioară, dintr-o întrupare în alta. Este timpul pe care ni-l amintim a fi cel în care comunicam cu zeii, rămânându-ne amintiri ale călătoriei cosmice în viețile ulterioare ca o vagă iluminare și ca o ușoară beție. Ritualurile păstrate cu sfințenie în cadrul marilor frății, unele dintre ele devenind de masă – religiile, altele rămânând elitiste precum francmasoneria continuă o panoramă a omului ocrotit de divin, respirând pretutindeni aerul zeilor între zi și noapte, veghe și somn, realitate și vis, viață și moarte, viața de aici și de dincolo într-un permanent amalgam derulat la infinit precum Marele Arhitect al Universului.

Treptele de evoluție a omului se pierd deci în infinitul temporal și spațial. Călăuzit printr-o cosmogonie ezoterică, omul – „o picătură de lumină căzută din inima zeilor” (Edouard Schuré), refacă în lumea contemporană drumul în sens invers către creatorul său, în amestec de suferință și dorință, încercând să-și păstreze libertatea.

Umbra materiei acoperă primele capcane. Gloria deșartă ascunde țelul.

Teribila dilemă pusă de Sphinx celor care aspirau la domnie în Teba era: ghicește sau mori! Secretele științei, parte integrantă a credinței, sunt cele ale vieții, să domnești sau să servești, să fii sau să nu fii. Rege sau victimă, nu există intermediar între abis și culme.

Și poetul continuă:

Doamne, cum mă cuprind fantasmele
necruțătoare, simple, sigure pe ele. Dansul ielelor.

Ca o favoare voi cerși și eu, proscrisul.

Și mă -nspăimânt. Totul e dans,
o devenire ritmică a creației cosmice.

În jur parcă e-nceputul.

Atât de multe înțeleg,
pentru că mintea mai ageră ca trupul
vede întreaga evoluție a lumii.

2. Templul misterelor sacre

Cunoaște-te pe tine însuși, și vei cunoaște universurile și zeii.

Înțelegerea conștiinței sacre la om apare din paleolitic. Cultul ancestral al morților, al fecundității ca și alte ritualuri nu se derulau obligatoriu într-o grotă ci într-un spațiu sacru unde meditația, viziunile, consultarea oracolelor defineau momentele unei vieți spirituale de excepție. Vestigiile unor temple apar în neolitic, reunind constantele cosmice și telurice ce se regăsesc și azi în sanctuarele întregii lumi. Temenos sau nemeton, incinta sacră rămâne inima templului, iar templul ca atare devine centrul lumii. Ritualul de fondare înainte de construire aduce un omagiu pământului și apelor. Apoi construcția adăpostește focul sacru și secret, iar ritualurile de consacrare aduc omagiu aerului și Cerului. Arhitectura lemnului, deci lumea vegetală se combină cu cea a pietrei a lumii minerale. Piatra brută, amprentă a naturii se completează cu cea prelucrată, marcă a arhitectului. Polaritatea materialelor ține însă cont de arta maestrului să creeze un câmp de forță care să îndepărteze intrușii.

Din momentul în care un eveniment ceresc sau pământesc, omenesc sau divin a devenit simbol, câteva suflete au privit în același sens (Aimer se ne pas se regarder l-un l'autre, mais regarder ensemble dans une même direction¹) și au comunicat într-o căutare identică de absolut și astfel embrionul francmasoneriei a apărut. Dragostea și fraternitatea sunt atributele aceleași calități umane.

La origine templele erau rezervate celor capabili să reziste vibrațiilor construcției, creându-se un spațiu-timp sacru, condus de un preot, un lider spiritual, un rege. Aici rețelele cosmice și telurice fac posibilă fuziunea între timp și eternitate. Aici au loc inițierile. Apoi s-au adăgat statuile, inscripțiile, imaginile, ustensile pentru sacrificii și libații, drumuri pentru procesiuni, locuri unde inițiații dansează sau re trăiesc dramele sacre și de unde se observau stelele.

Templele sunt loc de întâlnire, de împărtășire a căutării luminii după un demers ritual. În afara timpului el permite cercetarea sinelui întru descoperirea spiritualității. Ritualul dezvoltă necesitatea înțelegerii vieții având scopul comun de dezvoltare psihologică și spirituală, deci de sacralizare a templului interior, a potenția-

¹ Saint Exupery

lului de uniune cu divinitatea. Masoneria a îndepărtat calea constrângerii spirituale pentru că ea propune o inițiere ce dezvoltă aptitudinile spirituale în afara dogmelor.

Responsabilitatea angajamentului pe calea inițiativă este cheia care deschide poarta unei căutări fără sfârșit asupra organizării metafizice și a eliberărilor sociologice. Umilința și speranța rămân valorile esențiale care vor întreține misterele spiritului pentru ca raportul dintre sine și conștiința sa nu poate fi altfel obiectivat. Călătoria masonică este expresia raporturilor dintre diversele elemente simbolice în procesul inițiativ, în mijlocul templului, ca proces motrice de fertilizare a spiritului.

Sacru, inițierea și cercetarea spirituală nu s-au schimbat. Sacru rămâne în afara timpului și-și împlinește dimensiunea temporală în inima celui care-și dăruiește viața iubirii fraților după cuvintele lui Isus: *Iubiți-vă unii pe alții!*

O piesă modernă în trei sau cinci acte cu personajele și multitudinea ei de scene poate fi scrisă de un singur autor. Ritualurile s-au scris în mii de ani, iar cele pentru gradele de inițiere ale francmasoneriei puteau să fi fost scrise de un Chaucer sau Shakespeare necunoscut din secolul paisprezece, dar cu siguranță cel care a prezentat forma scenică, Dr. Theophilus Desaguliers a fost considerat inventatorul lor între anii 1717 și 1725. Se știe însă că generații mult îndepărtate de acest autor utilizau ritualurile fără să fi fost compuse, inventate de vreun autor. A fost perpetuarea unor activități, practici și cutume utilizate fără să poarte numele de ritual ci lucrare, o anumită formă de lucrare cu spiritul și sufletul omului. Era clar că fiecare membru al unei bresle, companii sau frații să aducă noi adepți, că fiecare trebuia să depună un jurământ și să-și asume obligații pe care trebuia să le respecte. De ziua patronului sfânt al frăției sau în ziua sfântă a săptămânii ei nu lucrau și în procesiune se îndreptau spre capela de rugăciune, tributari fiind atât ordinelor și legilor civile, cât și bisericii. În camera lojei în care obișnuiau să se întâlnească ei își țineau Înscrisurile Tradiției. Toate acestea existau, statuate în secolul paisprezece în Anglia, aceleași care fuseseră utilizate cu secole în urmă și care nu fuseseră puse sub semnul îndoielii ca uzanță sau substanță ideatică și practică. Aceste lucrări s-au perpetuat în toate comunitățile lumii, păstrând lumina străveche în lojile fraternității.

Francmasoneria nu este consecința unui miracol, ea fiind de-a lungul secolelor și mileniilor ca și matematica ori creștinismul, ducând povara unei averi spirituale păstrată prin muncă și sacrificiu. Acesta este adevărul secret regal al Francmasoneriei, un secret scris cu amănuntul în ritual și de-a lungul istoriei fraternității. Este filosofia muncii și francmasonii Evului Mediu au demonstrat pe deplin că știau din teorie, din tradiție, cărți și din experiența zilnică a ridicării de catedrale și alte monumente de arhitectură. Dar oare de ce arhitectura a fost arta prin care-au descoperit ei secretul transmis din vechime? Timp de două secole, francmasonii, au fost pretutindeni cele mai luminate minți din Europa. Au fost eliberați de dogme și au creat liber doctrina de credință, iar arta lor a inclus arte și științe, construcția de clădiri, geometrie, inginerie, chimie, sculptură, pictură, vitralii, muzică, folosind proporțiile și perspectivele oculte. Totul întru gloria lui Dumnezeu. Zidirea unui templu e expresia arhitecturală a transformării haosului în cosmos, creația Marelui Arhitect al Universului¹.

Totul a fost realizat în contradicție chiar cu lumea medievală în care trăiau. Să nu uităm că acea lume era stratificată într-un sistem de caste bine stabilit de la regi și

¹ Marele Dulgher al Universului, cum scrie Vasile Lovinescu referindu-se că înaintea pietrei a fost lemnul ca material de construcție și Isus, a avut tradițional meseria de dulgher, ca și Iosif, bineînțeles simbolic.

Respect pentru oameni și cărți

nobili, papă și cardinali, conducători de oști, boieri, prelați, până la meșteșugari, învățători, funcționari publici, comercianți și țărani liberi, șerbi și sclavi. Această schemă feudală rămasă până în vremurile recente era considerată ca fiind doctrina divină care a creat omul și castele amintite și nici un rebel nu ar fi putut să încalce dogma bisericii, să treacă dintr-una într-alta, să se căsătorească sau să se asocieze fără a suporta consecințele legii. Francmasonii, fiind muncitori, erau priviți ca făcând parte dintr-o castă inferioară. Până și războiul era considerat un sport al elitelor, iar munca era înjositoare. Dar francmasonii în înțelepciunea lor știau că munca era dată omului de Dumnezeu nu ca o pedeapsă pentru păcatul originar ci pentru că el însuși, Mare Arhitect al Universului, este un creator, deci își realizează lucrările proprii.

Ce este munca?

Ei spuneau că nimic altceva decât propria utilizare a capacităților omului în a face sau produce ceva ce bărbatul sau femeia trebuie să aibă pentru a fi.

Dar de ce?, mă întrebi cu nerăbdare, cititorule.

Pentru că Dumnezeu a creat lumea în așa fel încât să nu crească plantele gata de a fi mâncate, hainele să nu fie făcute de oi sau să crească pe câmpurile de bumbac sau în, și pielea animalelor să n-o poți încălța neprelucrată. Iar ierburile să nu fie medicamente și casele să nu crească din copaci sau carierele de piatră. Deci munca este ca rațiune făcută a reprezenta o cale a vieții. Să fii muncitor înseamnă să fii om, așa cum paraziții și leneșii nu pot fi decât inferiori acestuia. Mândria de a realiza ceva este atât de veche încât nu francmasonii au descoperit-o dar au pus-o în valoare. Lumea e ca un templu, un lucru elaborat și construit prin multă muncă. Și oamenii pot continua munca Domnului.

Aceasta e filosofia în care au trăit și trăiesc păstrătorii marilor secrete, ei au crescut, au depășit doctrinele, creând lumea de azi, feudalismul a murit și nimeni până azi n- a descoperit adevărul despre muncă, nici școlile teologice, nici sistemele filosofice. Este o mare realizare a istoriei și oferă părinților spirituali ai ordinului dreptul de a sta alături de marii fondatori de religii, de state, civilizații, științe, ei înșiși adepți ai muncii. Filosofia muncii este mereu actuală și dă omului puterea să folosească libera gândire, teorie și credință pentru viață.

Vechile Cutume și ritualul

*Stirb und werde!*¹

Tradiția, cum aminteam de la început, a fost parte integrantă din practicile utilizate și azi de continuatorii ei. În urmă cu jumătate de secol era aproape imposibil pentru cercetătorii riturilor și simbolurilor de la începuturi să poată demonstra secretele transmise oral de secole. Faptul că templul masonic avea podeaua pictată, obiecte dispuse într-o anumită ordine, demonstrează că secretele artelor și științelor liberale păstrau tradițiile arcei lui Noe, tainele geometriei lui Euclid, întreaga construcție respectând dimensiunile templului lui Solomon. Geometria, știință masonică prin excelență, era reprezentată prin semnul G al maestrului, la fel ca și ochiul atotvăzător al Lui Dumnezeu. Din 1350 când este atestată prima lojă masonică din Londra și până în 1717 lojile au lucrat independent, fără o autoritate centrală, existând dife-

¹ Mori și devino!, (Goethe)

rențe între practicile rituale. Ele au fost colectate și sintetizate în Constituția lui Anderson la 1723, iar pe altar a fost așezată Biblia. Templul lui Solomon adeseori pictat în catedralele gotice a suferit în timp o transformare folosindu-se stilul italian sau Palladian din timpul domniei regelui Henric al VII-lea. Paladio a fost maestrul renaștivist al Italiei, Christopher Wren fiind cel care aduce stilul în Anglia. Templul grec înlocuiește simbolismul în catedralele medievale cu coloanele sale specifice. Aceste coloane sau cele cinci ordine ale arhitecturii au intrat plenar în ritualul masonic.

Pentru că mereu ne reîntoarcem și pentru că probabil această carte se va încheia în anul din care nu vom mai putea să ne întoarcem, să privim înapoi, în anul 2000 î.C. când triburile semitice ale peninsulei arabe s-au așezat în număr mare în Egipt, primind inițierea tradiției. Apoi să ne amintim cum în jurul anilor 1190 î.C. ei s-au întors spre Canaan și fiind apoi într-un proces de unificare a triburilor sub conducerea lui Saul, David și Solomon, într-o națiune cu capitala la Ierusalim între 1040 și 937 î.C. În ultimul an s-au împărțit într-un regat în sud, numit Iudeea, format din două triburi, ce a existat până în 597 când a fost ocupat de Nabucodonosor și poporul dus în exilul babilonian și unul în nord numit Israel format din zece triburi ce a fost cucerit în 722 de Sargon. Între 520 și 516 î.C. ei au reconstruit Templul lui Solomon. Între 332 și 186 î.C. au fost provincie macedo-greacă desprinsă din imperiul fondat de Alexandru cu capitala la Alexandria. Între 168 și 63 î.C. o perioadă de care istoria aproape a uitat au fost conduși de macabei, iar apoi cucerți de romani au fost provincie până în 135 A.D. În 70 A.D. templul a fost din nou distrus și niciodată reconstruit. Vom mai reveni asupra construcției și destinului Templului din Ierusalim. În prima mie de ani a istoriei evreilor nu există scrieri în limba lor. Știrile erau aduse de caravane, istoria, legende, povestirile, cântecele, credințele erau stocate în cicluri de tradiție ce erau învățate pe de rost de inițiați și transmise ca învățături sacre novicilor. Când în 950 î.C. apare forma scrisă a limbii, învățații sunt primii care aplică această nouă artă și redau papirusurilor tradiția transmisă până atunci oral. Când Euclid conducea misterele în anii 400 î.C. filosofii greci creau un nou alfabet atenian așa cum îl știm azi pe baza cuvintelor maya care redau, citite succesiv istoria continentului lemurian¹. Iată de fapt cum înainte cu sute de mii de ani dispărea Edenul ce răspândiseră spre Burma și India spre vest și spre America și Atlantida în est tradiția universului creat de Marele Arhitect al Universului. Platon spunea că această țară avea zece popoare². Distrugerea continentului s-a păstrat în memorie, de pildă la a doua inițiere a unui novice în mistere, arătându-i-se încotro trebuia să i se îndrepte sufletul înaintea unei noi reîncarnări³. Când Toth a întemeiat acum șaisprezece mii de ani prima colonie în Sais, în Egiptul de Jos, preda cultul lui Osiris. Osiris trăise cu două – patru mii de ani înainte și era maestru al misterele în Atlantida.

¹ James Churchward, *The lost continent of Mu*, Nu doresc să reiau întreaga traducere a alfabetului, dar în principiu aceasta arată astfel: alpha – al (greu), paa (a rupe), ha (apă), beta – be (a umbla), ta (loc, câmpie, sol), gamma – kam (a primi), ma (mama, Pământ), delta – tel (adâncime, fund), ta (loc, câmpie, sol) etc și decodarea semnificației ascunse ar fi: *Cu forță uriașă apele se întind peste câmpii, înecă vâile. Unde rezistă pământul, se formează noi țărături. Apele lovesc uscatul și se revarsă pretutindeni unde este suflare și mișcare. În cele din urmă totul cedează și țara mamă Mu se scufundă. Numai piscuri ies din apă. Furtuna vîiește până ce aerul se răcește. Unde erau înainte văi întinse, se căscau acum depresiuni și prăpăstii. La mijloc se află bancuri de măr. Pământul se desface și din el ies aburi și sedimente vulcanice.*

² Platon, *Complete Works*, Easton Press, 2001

³ Capitol 22, Cartea morților: *Vin. Fac ceea ce inima mea dorea să facă în ziua focului, dacă sting flăcările de îndată ce pălpăie.*

O sută de ani de la prima atestare a unei loji, Gutenberg și Fust au publicat prima Biblie tipărită (între 1450 și 1455), cu jumătate de secol înainte ca Cristofor Columb să descopere America¹. Apoi urmează tipărirea în serie a Cărții Sfinte care însă nu era accesibilă decât celor bogați fiind monopolul clerului. Abia după două secole prin tehnicile de tipărire modernizate, Biblia este mai ieftină și devine accesibilă cu ilustrații, în ediții de masă pe înțelesul tuturor, chiar și al copiilor. Entuziasmul cuprinde și frățiile oculte, care dețineau secretele tradiției. Cunoscători ai artei gotice și pasionați de antichitatea greacă și de tainele Templului lui Solomon descrise în detaliu în Cartea Regilor și în Cronici clasicii masoni depășesc perioada francmasoneriei operative ca un corolar al credinței lor în perioada revizionistă. Iată de ce în această perioadă, să-i spunem modernă al noului stil, neoclasice, tributar dragostei și artelor liberale euclidiene și pitagoreice continuatoare al stilului gotic medieval apare entuziasmul plin pentru datele biblice. Aceasta este ultima revizuire devine baza milioane de inițiați ai lumii și fundamentul înaltelor grade ale celor patru rituri, Arcul Regal, Consiliul, Templierismul și Ritul Scoțian. La fel ca și în istoria omenirii, Vechile Cutume din 1350 au fost înlocuite cu Cartea Constituțiilor în 1723 și apoi de Cartea Legii Sfinte². De la cele câteva loji existente totul a devenit o fraternitate, trecerea fiind de la local la universal și aceasta pentru că oricine deține un secret al tradiției și reprezintă cuvântul sau lumina lui Dumnezeu cuprinde sufletul și spiritul oamenilor. Ceea ce este adevăr despre muncă nu poate fi limitat la o categorie de lucrători sau numai în Anglia iar Vechile Cutume ale lojilor de început erau parte din regulile și îndrumarul de credință al Cărții Sfinte. De aceea Biblia, cea mai cuprinzătoare carte a lumii, a celor văzute și nevăzute dintre cer și pământ este universală și nu poate cuprinde regionalisme, provincialisme, sectarisme, preconcepții rasiale sau religioase. Trei mari religii și peste o sută de altele mai mici își au obârșia în paginile ei. Omului, descendent ancestral i se adresează Dumnezeu, Tatăl al fiecăruia în parte. În ochii Săi rasele sunt egale, iar titlurile și clasele privilegiate nu înseamnă nimic. Dacă afirmația că munca ar fi fost pedeapsa pentru păcatul lui Adam și Eva, atunci de ce în paginile Bibliei se glorifică munca de creație a Marelui Arhitect și ceea ce au făcut oamenii pentru semenii lor, au ridicat cetăți și temple, au avut forța și înțelepciunea să muncească în armonie și pace cu milă și caritate, Fiul lui Dumnezeu fiind prezentat ca tâmplar și nu rege, papă, nobil sau o persoană privilegiată. Oamenii se adună după munca lor într-un templu, o lojă, întreaga lume e o comunitate de albine într-un stup, furnici, castori, păsări împletind cuiburi, metaforic vorbind lumea e o frăție a muncii. Biblia însăși este creația marii tradiții ce corespunde credinței oamenilor dintotdeauna. În capitolele următoare vom face multiple referiri la învățăturile eterne și universale pe care ea le cuprinde.

¹ Ce să mai spunem dacă și Marco Polo cu trei secole înainte îi desenase conturul pacific.

² Oameni religioși prin excelență, francmasonii erau creștini aparținând bisericii catolice, după 1717 erau protestanți și catolici, iar în prezent frăția cuprinde și greco-catolici, evrei, musulmani, hinduși, confucianiști etc. De aceea discuțiile despre religii nu sunt permise dar ritualul cuprinde rugăciuni, cărțile sfinte pe altar, preamărirea divină și libertatea de a practica religia individuală. Din momentul în care Biblia nu a mai fost monopolul clerului, din acel moment practicile preoției, slujbele, înmurrile, celebrarea ceremoniilor, procesiunile, grija de proprietățile bisericii, venerarea sfinților, devoțiunea și adorarea relicevelor, paginile despre sfinți și miracolele lor, multe acumulate în anii de întuneric ai istoriei creștine s-au separat de vechile învățături pe care marii profeți și Isus Cristos le-au considerat adevăr și lumină sfântă. De aceea catedralele sunt considerate Biblii în piatră, un puzzle de vechi istorii în basorelief și pictură, de simboluri și învățătură aduse de oameni ce au înțeles să reprezinte Tradiția.

3. Legendele luminii interioare

Fericiți cei inițiați căci ei vor bea apa Memoriei¹

Există o asociere istorică între Francmasonerie și ordinul de Rosa Cruce, aceasta fiind de fapt un element explicativ al modernelor ritualuri din lojile inițiatice contemporane. Pe plan simbolic este evident același ideal umanist care animă ambele curente: aceeași gândire, aceeași filiație către o lume de împlinire a luminii indiferent că aceasta este alchimică, în regatul Graalului sau în inima oamenilor.

Observând lumea lui Elias Ashmole, discipol rosicrucian al lui Robert Fludd inițiat francmason în 1646, se poate aprecia legătura dintre ritualuri și simbolism între cele două fraternități inițiatice. La noi, Dimitrie Cantemir, inițiat la Berlin și organizator al noilor societăți inițiatice din Constantinopole și Sankt Petersburg a fost în același timp un mare gânditor rosicrucian. În realitate, și aici intervine nu noutatea ci perenitatea, amândouă au origini mult mai vechi. Conservarea de către noua masonerie speculativă a unor practici druidice în ceremonial, în rituri, în sărbătorile echinoctiale și solstițiale, iată unul dintre elementele gândirii protoistorice a masoneriei. Chiar dacă forma modernă îmbracă vechile surse druidice, ale breslelor constructorilor de catedrale, îmbogățită de învățătura și gnosticismul rosicrucian, de aspirațiile cavalerismului, simțim azi reunirea tuturor elementelor cosmice și telurice ale tranșării și crucii, ale vulturului și pelicanului, păsări care simbolizează cele două fețe ideatice cristice.

Ca din senin o altă lume se deschise
În calea ucenicului profet.
Porți după porți din astrele prezise
Permisu-i-au să intre ca un proscris aed.

Nu-i niciodată scopul rătăcitor de vise
Nu-i niciodată locul timpului perfect.
Ca din senin o altă lume se deschise
În calea ucenicului profet.
Atingerea e însă în semnele înscrise
Un început și clipa de efect
A ruperii de falii, sipet de manuscrise
Pentru că-n templul gândului ascet
Ca din senin o altă lume se deschise².

Începutul masoneriei speculative, așa cum o relatează autorii în diversele lor cărți reflectă admiterea unor ucenici din afara breslelor dar care prezentau semnificativ interesul pentru ritual, pentru credința în Dumnezeu, pentru primirea luminii și accesul spre cunoaștere în general. Totuși, ordinul rosicrucian și-a perpetuat moștenirea sa de simbolism și principii antice, fiind introdus în Franța de către filozoful Arnaud, în timpul domniei lui Carol cel Mare (742-814). Apoi a pătruns în Germania, Anglia și Olanda. Timp de câteva secole, din cauza lipsei de libertate de gândire, ordinul a trebuit să se ascundă sub denumiri diferite. Totuși, indiferent de perioada istorică și de țară, nu a încetat să-și desfășoare activitatea, perpetuându-și idealurile

¹ Homer, *Odyseea*, Cântul XI.

² Liviu Pendefunda, „Rondelul Ucenicului Profet”, în *Rondeluri și Ovoide*, Editura Junimea, Iași, 2005.